

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ & ΙΘΑΚΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

Διάλογοι Ζωής

Εφηβικές ερωτήσεις – Ορθόδοξες Απαντήσεις

Θέματα για συζήτηση με παιδιά γυμνασίου – λυκείου

Επιμέλεια: Άγγελος Γκούνης, θεολόγος

Λευκάδα 2015

Το διαδίκτυο μας κάνει... «ανήθικους»;

Ερωτήσεις:

(Οι απαντήσεις βρίσκονται μέσα στο παρακάτω κείμενο).

1. Υπάρχουν όρια (ηθικοί φραγμοί) για το σερφάρισμά μας στο διαδίκτυο;
2. Ποιους κινδύνους εγκυμονεί το «κάνω ό,τι θέλω» στο διαδίκτυο;
3. Πώς μπορούμε να αξιοποιούμε ό,τι θετικό προσφέρει το διαδίκτυο;
4. Τι μπορούν να προσφέρουν οι γονείς σε αυτή την κατεύθυνση;

- **Κείμενα για προβληματισμό:**

ΗΘΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ;

Υπερβολικός αυτός ο τίτλος, έτσι δεν είναι; Ή μήπως και ... ολίγον σκοταδιστικός;

Όμως δεν είναι δικός μας. Είναι των εφημερίδων που κατέγραψαν την είδηση!

Και ποια είναι η είδηση; Η έρευνα του μεγαλύτερου Πανεπιστημίου του κόσμου, του Χάρβαρντ, για την online συμπεριφορά των νέων, κυρίως δε των παιδιών και των εφήβων, που παρουσιάστηκε στο συνέδριο Social Good Summit της ιστοσελίδας Mashable.

Η έρευνα, λοιπόν, αυτή που μελέτησε τις ηθικές ευαισθησίες της λεγόμενης «ψηφιακής γενιάς», διαπίστωσε την απουσία ηθικών φραγμών στους νέους την ώρα που «σερφάρουν» στο διαδίκτυο!

Συγκεκριμένα δε, την ώρα που βρίσκονται online, υποδύονται έναν διαφορετικό ρόλο απ' αυτόν που έχουν όταν δρουν στον πραγματικό κόσμο.

Ο «ψηφιακός εαυτός» τους είναι πιο ανάλγητος, πιο σκληρός και πιο ανήθικος!

Η ερευνητική ομάδα του Χάρβαρντ διαπίστωσε ότι οι περισσότεροι νέοι στερούνται ηθικής σκέψης και σεβασμού για τον υπόλοιπο κόσμο όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, ενώ οι ηθικές τους αναστολές αμβλύνονται ή εξαφανίζονται!

Οι απαντήσεις τους ήταν σαν αυτή: *«Κάνω online ό,τι θέλω να κάνω. Δε νομίζω ότι είναι δουλειά κανενός να μου λέει τι δεν πρέπει να κάνω. Δε νιώθω υπεύθυνος απέναντι σε άλλους ανθρώπους όταν είμαι online. Περισσότερο νοιάζομαι για μένα, παρά για οποιονδήποτε άλλο».*

Στην απάντηση αυτή, που έδωσαν αρκετοί ερωτώμενοι, συνοψίζεται ο τρόπος με τον οποίο σκέφτονται οι νέοι όταν «σερφάρουν» στον Παγκόσμιο Ιστό και το μέγεθος της ευθύνης που αντιλαμβάνονται ότι τους αναλογεί.

Κατά την έρευνα, η αντίδραση των περισσότερων όταν βλέπουν στο διαδίκτυο κάτι «περίεργο» είναι να βάζουν τα γέλια. Ακόμη κι αν είναι κάτι που στον «έξω κόσμο» θα τους ενοχλούσε, στο διαδίκτυο το προσπερνούν, θεωρώντας ότι δεν μπορούν να το αλλάξουν!

Απ' όλα αυτά τρία πράγματα θα συνοψίσουμε παιδιά. Πως οι νέοι στο διαδίκτυο 1) υποδύονται έναν διαφορετικό ρόλο, 2) στερούνται ηθικής σκέψης και σεβασμού για τον υπόλοιπο κόσμο και 3) αμβλύνονται ή εξαφανίζονται οι ηθικές τους αναστολές!

Άραγε από πού απορρέουν όλ' αυτά; Μα απ' τη δυνατότητα που δίνει το διαδίκτυο σ' αυτό το υπέρμετρα εγωιστικό και ταυτόχρονα απόλυτα καταστροφικό *«κάνω online ό,τι θέλω»!*

Αλλά μήπως εδώ ακριβώς βρίσκεται και η καρδιά του προβλήματος, ότι δηλαδή στο διαδίκτυο «κάνω ό,τι θέλω», ενώ στον πραγματικό κόσμο αυτό δεν το μπορώ;

Άρα το διαδίκτυο δεν είναι τίποτ' άλλο τελικά, παρά η διέξοδος στο να «κάνω ό,τι θέλω», στο να μην έχω φραγμούς και όρια στη ζωή μου!

Αλλά κι αν έχω, πόσο εύκολα μπορεί να τα υπερβεί κανείς απ' τη μια στιγμή στην άλλη!

Οπότε δόθηκε στους νέους, κάτι το εντελώς σύγχρονο και τόσο συναρπαστικό, όπως είναι το διαδίκτυο, για να αμβλύνουν τις ηθικές τους αναστολές, να κινούνται χωρίς όρια και φραγμούς ακόμη και σ' ό,τι χυδαίο και αμαρτωλό, κι αν έχουν πολύ εύκολα να τα ξεπερνούν!

Ναι, αυτή είναι η πραγματικότητα κι είναι σημαντικό που καταγράφεται απ' το Χάρβαρντ!

Αλλά μην μας διαφεύγει και το άλλο. Πως οι νέοι δέχονται παθητικά ό,τι τους προκύπτει στο διαδίκτυο, γιατί τους έχει δημιουργηθεί η εντύπωση πως δεν μπορούν να το αλλάξουν!

Οπότε – σου λέει – αυτός είναι ο (ψηφιακός) κόσμος μας, δεχθείτε τον όπως είναι, ζήστε μαζί τους, πορευτείτε στο χάος του!

Γι' αυτό και οι νέοι που συμμετείχαν στην έρευνα δεν θεωρούν ανήθικο το «κατέβασμα» μουσικής απ' το διαδίκτυο, ενώ φαίνεται ότι δεν τους απασχολεί ιδιαίτερα το θέμα των πνευματικών δικαιωμάτων και της αμοιβής των δημιουργών.

Και πολύ φυσικό, αφού τους παρέχει ανεμπόδιστα αυτή τη δυνατότητα, αφού αυτό ακριβώς είναι το διαδίκτυο.

Κατά τον ίδιο τρόπο, γιατί να έχουν πρόβλημα και ηθικές αναστολές και στα υπόλοιπα; Αυτό δεν είναι το διαδίκτυο;

Η έρευνα συμπεραίνει ότι είναι σημαντικό να βελτιωθεί η online συμπεριφορά των νέων. Η Κάρι Τζέιμς, διευθύντρια Έρευνας του Χάρβαρντ, αναφέρθηκε στην ανάγκη καθοδήγησης των νέων για την ορθή χρήση των κοινωνικών δικτύων.

Αλλά πως; Ιδού το μεγάλο ερώτημα για το οποίο δεν φαίνεται να ασχολήθηκε το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ. Σοφές οι διαπιστώσεις του, ποιες είναι όμως οι λύσεις;

Και οι γονείς, από άγνοια κινούμενοι οι περισσότεροι, σπεύδουν όχι μόνο να πάρουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στα παιδιά τους, αλλά και τους παρέχουν την σύνδεσή τους με το διαδίκτυο, βασικά επειδή έτσι κάνουν όλοι, για να είναι τάχα σύγχρονοι και για τη ... μόρφωσή τους!

Κι όμως ούτε οι ίδιοι οι εφευρέτες και οι προωθητές αυτών των μέσων δεν κάνουν αυτό στα παιδιά τους, όπως ο Μπιλ Γκέιτς, για παράδειγμα, όπως ο ίδιος δημόσια έχει δηλώσει.

Ας μείνουμε, φίλοι, στην μεγάλη αρετή της αθωότητας όσο γίνεται, ας μην σπεύσουμε να κάνουμε «αυτό που κάνουν όλοι», ας το αφήσουμε για αργότερα αυτό που πιεζόμαστε να κάνουμε τώρα!

Τότε που θα είμαστε πιο ώριμοι, τότε που θα μπορούμε να κάνουμε το σωστό και όχι το «ό,τι θέλω», τότε που δεν θα μας ενδιαφέρει τι κάνουν οι πολλοί, αλλ' αυτό που κάνουν οι σωστοί (θα το λέγαμε οι άγιοι)!

Ο ... Αξιολογών!

Πηγή: Περιοδικό «ΤΑ ΚΡΙΝΑ»

- Περισσότερο υλικό βλ. στην ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου:

<http://www.saferinternet.gr>

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟ ΜΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΦΟΒΟΜΑΣΤΕ ΤΙΠΟΤΑ...

Γέροντα, οι παππούδες μας έλεγαν ότι θα έρθη καιρός που θα έχουμε απ' όλα τα αγαθά, αλλά δεν θα μπορούμε να φάμε. Σήμερα οι άνθρωποι για τις περισσότερες τροφές έχουν ερωτηματικά.

-Τι να κάνουμε; Μόλυναν όλο το περιβάλλον. Μη σας πιάνη όμως φοβία. Να κάνετε τον σταυρό σας και να μη φοβάσθε. Έχω υπ' όψιν μου ανθρώπους που κάνουν την ζωή τους μαρτύριο, γιατί

φοβούνται τα πάντα· και είναι Χριστιανοί, βαπτισμένοι, μυρωμένοι, κοινωνούν, διαβάζουν το Ευαγγέλιο, τα έχουν μάθει απ' έξω τα ρητά. Δεν βλέπουν τι δύναμη έχει η Χάρη του Θεού; «Οτιδήποτε θανάσιμο κι αν πιήτε, δεν θα σας βλάψει», είπε ο Χριστός και, «σας δίνω εξουσία να πατάτε πάνω στα φίδια και στους σκορπιούς χωρίς να παθαίνετε κακό».

Αν ο άνθρωπος έχει την Χάρη του Θεού δεν φοβάται τίποτε. Γι' αυτό πάντα να ζητάμε την Χάρη του Θεού κάνοντας τον σταυρό μας. Θυμάστε το περιστατικό που αναφέρει το Λαυσαϊκό; Πήγε ένας μοναχός να πάρη νερό από το πηγάδι και, επειδή είδε μέσα μια ασπίδα, έφυγε κατατρομαγμένος, χωρίς να πάρη νερό. «Πάει, Αββά, χαθήκαμε, είπε στον Γέροντά του, μια ασπίδα είναι μέσα στο πηγάδι!». «Καλά, του λέει ο Γέροντας, αν πάνε σ' όλα τα πηγάδια δηλητηριώδη φίδια, τι θα κάνης; θα πεθάνης απ' την δίψα;». Πήγε ο Γέροντας, σταύρωσε το πηγάδι, πήρε νερό και ήπιε. «Όπου σταυρός επιφοιτά, του είπε, ουκ ισχύει κακία του σατανά».

-Γέροντα, έχω μέσα μου μία φοβία.

-Η φοβία που έχεις είναι μια ευλογία από τον Θεό· είναι οικονομία Θεού, για να καταφεύγης πάντα σ' Εκείνον δια της προσευχής. Θα σε βοηθήσει να πιασθής από τον Θεό. Βλέπεις, το μικρό παιδί, αν δεν το φοβερίσουν, δεν μπορούν να το συμμαζέψουν. Να αγωνίζεσαι φιλότιμα και με ελπίδα στον Θεό και τότε δεν θα φοβάσαι τίποτε. «Τον δε φόβον ημών ου μη φοβηθώμεν ουδ' ου μη ταραχθώμεν, ότι μεθ' ημών ο Θεός», δεν ψάλλουμε στο Μεγάλο Απόδειπνο;

Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Τι χτυπά;

Χωρίζουμε ένα δωμάτιο με ένα τεντωμένο πανί. Από τη μία μεριά του πανιού βρίσκονται τα παιδιά και από την άλλη ο αρχηγός του παιχνιδιού. Ο αρχηγός χτυπάει με ένα ξύλο διάφορα αντικείμενα όπως μπάλα, τραπέζι, τζάμι, πάτωμα, ποτήρι κ.α.

Τα παιδιά προσπαθούν να καταλάβουν, από τον κρότο, το είδος του αντικειμένου και καταγράφουν τα αντικείμενα σε ένα χαρτί με τη σειρά που τα άκουσαν. Αντί για κρότους, ο αρχηγός μπορεί να κάνει διάφορες κινήσεις όπως μετακίνηση καρέκλας, γύρισμα αλυσίδας, άνοιγμα πόρτας, παλαμάκια κ.α.

4. Το αλφάβητο

Ο αρχηγός φωνάζει ένα γράμμα του αλφαβήτου. Τα παιδιά κάθε εξάδας στέκονται το ένα κοντά στο άλλο ώστε να σχηματίσουν αυτό το γράμμα. Τα παιδιά μπορούν να καθίσουν ή να ξαπλώσουν στο πάτωμα. Κερδίζει η εξάδα που θα κάνει τα πιο καλοσχηματισμένα γράμματα στο συντομότερο διάστημα.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Δασκάλα: Τοτέ πες μας μια λέξη με τρία «ου».

Τοτός: Μπουφάν, κυρία.

Δασκάλα: Μα αυτή δεν έχει τρία «ου» που είναι τα άλλα δύο;

Τοτός: Στην κουκούλα, κυρία.

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία «**ΤΟ ΑΙΝΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=27jrGDUKyaE>